

Svenska Kraftnät
Registrator, dnr 2016/183
Box 1200

172 24 Sundbyberg

Diarienummer 2016/183

Samrådsyttrande över planerad stamnätsförbindelse mellan fastlandet och Gotland

Naturskyddsföreningen Gotland har tagit del av samrådsunderlag för planerad stamnätsförbindelse mellan fastlandet och Gotland från januari 2017 och avger följande yttrande.

När det gäller kablarna på havsbotten bedömer vi att de sannolikt inte orsakar några större problem för djurliv och havsmiljön. Inte heller markkabeln på Gotland bedömer vi medför någon större påverkan. Vi noterar att dragningen av markkabeln vid landtagsningspunkten berör ett område med mycket höga naturvärden (alvarmark och kalktallskog) där äldre träd måste avverkas och där marken inte går att återställa. Vi bedömer att skadan omfattar ett så begränsat område att det får tålas, förutsatt att det inte finns alternativa dragningar med mindre naturpåverkan.

Den nya stamnätsförbindelsen motiveras i samrådshandlingen med att Svenska Kraftnät ansett att det kan anses föreliga ett statligt ansvar att skapa förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av vindkraften på Gotland. En ytterligare anledning är att säkerställa den långsiktiga elförsörjningen på Gotland, eftersom befintliga likströmskablar har en begränsad livslängd och kommer att behöva ersättas.

Vad gäller behovet av att säkerställa elförsörjningen har Naturskyddsföreningen inga invändningar. Vad däremot gäller huvudmotivet att skapa förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av vindkraften vill Naturskyddsföreningen anföra följande.

Av miljöbalkens 6 kap 3 § framgår att syftet med en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller åtgärd är att identifiera och beskriva de *direkta och indirekta* effekter som den planerade verksamheten eller åtgärden kan medföra. Vid bedömning av förväntad miljöpåverkan av en ny stamnätsförbindelse måste därför konsekvenserna av en fortsatt stor vindkraftsutbyggnad belysas. Denna aspekt saknas helt i samrådsunderlaget.

Naturskyddsföreningen Gotland anser att det inte är utrett vilka konsekvenserna blir för natur- och kulturmiljön om vindkraften byggs ut i stor skala på Gotland. Föreningen anser generellt att vindkraften har en viktig funktion i samhället men att den ska byggas på de mest lämpliga platserna där den inte riskerar att allvarligt skada höga naturvärden. Se t ex Naturskyddsföreningen Gotlands Vindkraftspolicy (2008) och Naturskyddsföreningens studiehandledning Vindkraft på rätt plats (R. Olsson 2014).

En indirekt effekt av den planerade stamnätsförbindelsen skulle kunna vara en fortsatt kraftig utbyggnad av vindkraften på Gotland. Regionens översiktsplan från 2010 anger ett mål om 2,5 TWh vindkraft per år. Senare prognoser talar om 1,75 TWh/år. Den nya kabeln ger tillsammans med de två befintliga en överföringskapacitet på ytterligare 400 MW vindkraft på Gotland, dvs mer än en fördubbling av dagens vindkraft på 170 MW.

Vindkraften på Gotland är dag utbyggd främst på Näsudden. Flera planerade vindkraft-etableringar bl a Mästermyr, Forsvidar och Boge har fått avslag vid miljöprövningen på grund av höga naturvärden (mål M 8344-11, 528-15 och 5993-15). Naturskyddsföreningen Gotland bedömer på sakliga grunder att även flera andra planerade vindkraftetableringar bl a Lojsta och Forsviden inte kommer att få tillstånd, av samma skäl. Möjligheterna till en fortsatt stor utbyggnad är således små.

En annan faktor som talar emot en stor export av vindkraftel är planerna på Power to Gas dvs omvandling av överskottsel från vindkraft till gas, där bl a Swedegas studerar möjligheterna till en pilotanläggning på Gotland med starkt stöd från Region Gotland. En sådan anläggning minskar motivet för en ny stamnätsförbindelse eftersom den bygger på tillgång till överskottsel vid perioder med stor elproduktion och liten efterfrågan.

Båda dessa indirekta effekter måste belysas i den fortsatta planeringen för ny stamnätsförbindelse.

2017-03-03

För Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist, ordförande

Richard Bernström, vice ordförande